

opusdei.org

Nastat će nova srca: Brak i apostolski celibat (I)

Kako možemo voljeti Krista,
živu osobu koju ne vidimo? I
kako možemo voljeti druge kao
što je On ljubio nas? I u braku i
u celibatu, Duh Sveti
preobražava naša osjetila kako
bi naša srca bila sličnija
njegovu.

22.05.2025.

Jesu li muškarci i žene koji su hodali
s Isusom tijekom njegova vremena

na zemlji ikada zamislili, u tim godinama, da će jednog dana morati nastaviti živjeti bez Njega? Kad su ga vidjeli kako umire na križu, jesu li uopće slutili kako će, u njegovoj odsutnosti, nastaviti kroz sve godine koje su još pred njima? Prije ili kasnije, morali su se suočiti s takvim mislima. Možda su zato toliko željeli zadržati svaki trenutak. Veronika pokušava uhvatiti crte Kristova lica na tkanini; Djeвица Marija, Marija Magdalena i sveti Ivan, tik uz njega, utiskuju svaku Isusovu riječ i gestu u svoja srca. I drugi su apostoli možda pokušali sačuvati te trenutke, promatrajući ih izdaleka, bojeći se da ih netko ne prepozna. Rastanak je za sve njih bio bolan, jer nikada nije lako oprostiti se od nekoga koga volimo.

Zatim, tri dana nakon njegove smrti, Isus se vratio. Možemo zamisliti radost apostola. Možda se ponovno zapalila nada, ovaj put jača, da bi

sada mogli ostati s Učiteljem do kraja života. Bili su sigurni da On više neće otići. Čini se da njegovi susreti s učenicima iz Emausa, Marijom Magdalenom i drugima upućuju upravo na to. Ostani s nama (Lk 24,29), mole učenici koji su ga susreli na putu iz Jeruzalema. Ali na različite načine, Gospodin od njih traži da se ne drže za Njega. Ne zadržavaj se sa mnom (Iv 20,17), poručuje Mariji Magdaleni; i iščeznuo je (Lk 24,31) iz prisutnosti učenika iz Emausa. Nakon što je apostolima dao svoj posljednji nauk, čini se da ovaj put doista odlazi: rasta se od njih i uznesen bi na nebo. (Lk 24,51).

Kako možemo razumjeti ovo odvajanje, koje je sam Isus prorekao i htio? Kako to možemo razumjeti sada kada On više nije vezan vremenom i prostorom? Uskrsli Isus mogao je ući u zaključanu kuću, hodati pokraj svojih učenika, a da ga

nitko ne prepozna i nestati u trenutku. Više nije bilo udaljenosti koja Ga je dijelila od njegovih bližnjih, nije bilo zidova koji bi spriječili njegovu prisutnost. Mogao je biti gdje god je htio, s kim god je htio, kad god je htio. A ipak On odlučuje otići. Upravo kad Ga ništa nije moglo zadržati, upravo kada se pojavi bez ograničenja, On odlučuje uzaći na nebo. Ovaj neočekivani izbor otkriva još dublju misteriju: njegovu želju da nas nauči voljeti na nov način.

Novi način ljubavi

Vjerojatno smo i mi u nekom trenutku zamislili kako je moralo biti uzbudljivo izravno vidjeti i čuti Isusa, živjeti u njegovo vrijeme, osjetiti ga fizički blizu. Možda nam je, poput svetog Josemarije, kroz glavu prošla misao: „Gospodine, samo te želim zagrliti!“ [1] Poput učenika na dan Uzašašća, čeznemo razumjeti

značenje njegova odlaska. Možda su se prisjetili onoga što im je Isus ranije rekao: Kad odem i pripravim vam mjesto, opet ću se vratiti i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja (Iv 14,3). Sam Isus im je rekao da će ovo odvajanje njih - i nas - odvući na bolje mjesto, i ovaj put, na mjesto koje će biti konačno. On "ide pred nama k Ocu, uspinje se u visine Božje i poziva nas da ga slijedimo." [2] Začudo, njegova odsutnost postaje poput magneta, sprječava nas da se smjestimo ovdje i vuče nas postojano prema našoj pravoj sudbini, konačnom susretu s Isusom.

Prvi muškarci i žene koji su slijedili uskrslog Gospodina morali su naučiti nešto sasvim novo, nešto što nitko prije njih nije morao učiniti: voljeti živu osobu, imati stvarni odnos s Njim u sadašnjosti, a da Ga nemaju fizički blizu sebe. Morali su otkriti nove načine komunikacije i izražavanja ljubavi. Kristovo

uzašašće na nebo otvara, za sve nas, novi način ljubavi. Učenici su bili prvi koji su iskusili stvarnost koja sada definira kršćanski život za sve nas. Jer Isusa ne možemo voljeti na potpuno isti način na koji volimo nekoga fizički prisutnog. Na primjer, naša su osjetila zbunjena pred njegovom stvarnom prisutnošću u Euharistiji: „Vid, opip i okus varaju se“, podsjeća nas sveti Toma Akvinski.[3] Ovo je čudan način za rast intimnosti s nekim! U početku se može činiti nedostatnim. Zato zahtijeva preodgoj osjetila, proces koji nije ni trenutačan ni jednostavan. "Ah, tko me može izliječiti?" napisao je sveti Ivan od Križa, koji je – kao i svi vjernici – iskusio taj proces neprestanog učenja. "Predaj mi se sada istinski; nemoj mi više slati glasnike, jer mi oni ne mogu reći ono što žudim čuti." [4]

Naučiti uspostaviti odnos s Bogom koji se otkriva, a ipak ostaje skriven nije posao jednog dana, niti je to zadatak koji možemo sami izvršiti. Sami su apostoli od samog početka trebali posebnu pomoć da uđu u taj novi način spoznaje i ljubavi. Isus je obećao tu pomoć u Duhu Svetom, jer On je taj koji im "objavljuje uskrsloga Gospodina, podsjeća na njegovu riječ i otvara im um za razumijevanje njegove smrti i uskrsnuća. On čini prisutnim Kristovo otajstvo (...) da ih dovede u zajedništvo s Bogom."[5]

Zato u poznatoj kršćanskoj pjesmi molimo Duha Svetoga da probudi naša duhovna osjetila: "Dođi, Duše Stvoritelju, pohodi duše svojih vjernika i ispuni božanskom milošću srca koja si stvorio. (...) Raspali naša osjetila svojim svjetlom, izlij svoju ljubav u naša srca i uz svoju postojanu pomoć ojačaj naše slabo tijelo."[6]

Sveci, i oženjeni i oni u celibatu, naučili su to

Svi kršćani - neoženjeni i oženjeni, mladi i stari, svećenici i laici - trebaju naučiti umijeće da dopustimo da nas privuče Bog koji se otkriva i skriva na poseban način. Možda je kod onih koji su primili dar celibata ili onih koji su samci jasnije vidljiva ta potreba da nauče ljubiti kroz vjeru. Njihovi su životi također stvoreni za davanje i primanje ljubavi, ali im nedostaje fizička prisutnost druge osobe s kojom bi dijelili svoje svakodnevno postojanje i intimu. Ipak, čak i u bračnom životu, samo Isus Krist može u potpunosti zadovoljiti duboku potrebu svakog supružnika za ljubavlju. U oba slučaja, kao i kod prvih učenika, Duh Sveti je taj koji omogućuje ovu preobrazbu.

Eduardo Ortiz de Landázuri, [7]
liječnik i supernumerarij Opusa Dei,

oženjen Laurom Buscom, jednom je rekao da je od svetog Josemarije naučio prije svega dvije stvari: voljeti svaku osobu – sa svim njezinim uobičajenim nedostacima i ograničenjima – jer je svaku od njih vidio kao dijete Božje; i otkriti u uobičajenim aktivnostima svakodnevnog života nadnaravnu, duhovnu, božansku dubinu.[8] I jedno i drugo zahtijeva gledanje izvan površine, onkraj onoga što nam se pojavljuje pred očima, i shvaćanje prave vrijednosti ljudi, pa čak i u najmanjim stvarima. “Ljudi imaju plošni pogled na život, prionuo uz zemlju, dvodimenzionalan. - Kad budeš živio nadnaravnim životom, dobit ćeš od Boga treću dimenziju: visinu i s njom reljef, težinu i obujam.”[9]

Taj novi način sagledavanja stvarnosti posebno je važan u teškim trenucima. Godinama kasnije, nakon što mu je dijagnosticiran rak,

Eduardo je pisao o svom iskustvu bolesti u lokalnim novinama. Nakon što je pročitao njegovo svjedočanstvo, drugi pacijent — ateist — napisao mu je pismo u kojem mu se zahvalio i ispričao koliko je bio duboko dirnut. Eduardo je odgovorio: "Možete biti sigurni da sam, kao liječnik, potpuno uvjeren da Gospodin uvijek postavlja svoj šator uz bolesnike. On im čini veliko dobro. Njihove uši postaju osjetljivije i njihov vid dublji." [10]

Sveci su veliki majstori suptilnih Božjih znakova i oni koji su najbolje naučili vidjeti, razumjeti i voljeti na ovaj novi način. Sveti Josemaría naučio je zamjećivati Božju prisutnost čak i u stvarima koje se mogu činiti posve uobičajenima. Dok je bio tinejdžer, pogled na otiske stopala koje su u snijegu ostavili neki karmelićani zapalio je plamen njegova poziva. U svojim ranim svećeničkim godinama, živeći s vrlo

malo, usudio se zamoliti svog anđela čuvara da ga ujutro probudi. Kasnije, tijekom Španjolskog građanskog rata, izašao je iz dubokog unutarnjeg nemira kada je, pronašavši drvenu ružu — dio oltarne pale uništene crkve — shvatio da mora nastaviti putem koji mu je Bog odredio. Još kasnije, odrastajući u tom načinu gledanja, ispunit će svoj dom predmetima koji su budili osjećaj Božje prisutnosti, ovog novog načina komunikacije s Isusom.

Sveci su naučili biti vođeni i voljeti kroz svoja duhovna osjetila. A njihova misija sada je “probuditi želju za Bogom u onima koji imaju milost da im se približe.”[11]

Proces koji uzima u obzir naše slabosti

Kad je Isus uzašao na nebo i poslao svoga Duha da na novi način bude sa svakim od nas do svršetka svijeta (Mt

28,20), što nam je točno nudio? Što je to što nam On i danas nudi?

Isus zna koliko nam je teško upoznati ga i ljubiti ga. Nemamo velikog svećenika koji nije u stanju suosjećati s našim slabostima, kaže sveti Pavao (Heb 4,15). Isus zna da je čežnja za zajedništvom koja živi u svakome od nas ranjena grijehom. Zato tako često djelujemo slijepo, vođeni lažnim očekivanjima ili iskrivljenim osjećajem vlastite vrijednosti. Duh Sveti dolazi iscijeliti ovu čežnju za davanjem i primanjem ljubavi, kako kod samaca tako i kod oženjenih. Bog dolazi da nam pomogne pronaći pravi izvor života, samoga sebe: „On žeda da čovjek žeda za njim.”[12]

Duh kojeg je poslao Krist dolazi kako bi učenicima vratio sposobnost da ga upoznaju i ljube, čak i koristeći se, povremeno, samim svojim grijesima. Petar, na primjer, uči da njegova izdaja nema posljednju riječ i da mu

ne mora zamagliti vid ili otvrdnuti srce. Isus je taj koji oživljava njegov život izvlačeći duboku ljubav iz njegova srca, pitajući ga: Ljubiš li me?, a zatim mu još jednom povjerava poslanje: Pasi ovce moje (Iv 21,17).

Kristovo uskrsnuće i silazak Duha Svetoga na Pedesetnicu podsjećaju nas da možemo primiti oganj koji nam omogućuje spoznati i voljeti na novi način bez obzira koliko godina imamo ili što se dogodilo u našim životima. Ernesto Cofiño, [13] na primjer, već je imao više od pedeset godina kada se odlučio dublje otvoriti djelovanju Duha Svetoga. Njegova je supruga primijetila da se nešto u njemu promijenilo i, možda da bi potaknula tu preobrazbu, rekla je svećeniku koji je Ernestu duhovno pomagao: „Ne znam što ste učinili s mojim mužem... ali to je prekrasno!”[14]

Ova ponuda od Gospodina, koja je milost, dostupna je “svima onima koji imaju veliko srce, iako su njihove slabosti možda bile prilično velike.”[15]

Snaga koju možemo oblikovati zajedno s Bogom

Nakon što smo ispunjeni Duhom Svetim, Gospodin nas šalje u misije na mnogo različitih načina. On šalje Mariju Magdalenu da navijesti apostolima da je On uskrsnuo; On šalje apostole da naviještaju Evanđelje cijelom svijetu; možemo zamisliti Martu, Mariju i Lazara kao modele primanja Krista u svoj dom. Svaki je svetac izraz ljubavi, vođen Božjom ljubavlju. Ova podatnost ili fleksibilnost naše sposobnosti ljubavi prirodna je karakteristika ljudske osobe koju Gospodin jača. Zahvaljujući našoj slobodi, ne robujemo svojim nagonima kao životinje; nego smo sposobni birati

što ćemo voljeti, koliko ćemo voljeti i kako ćemo voljeti.

Za bračne parove ova fleksibilnost omogućuje im da oblikuju svoj bračni život u skladu s različitim fazama života. Ljubav doživljena na početku udvaranja s vremenom, s roditeljstvom, poprima nove nijanse i može nastaviti rasti dok prolaze kroz trenutke radosti i trenutke krize.

Kada je Božja ljubav u srcu tog projekta, brak nalazi i sidro i neiscrpan izvor ljubavi i života.

Tomás Alvira, [16] kasno u svom životu, jednom se obratio grupi baka i djedova i, oslanjajući se na vlastito iskustvo, rekao: "Što je sedamdeset ili osamdeset godina u usporedbi s vječnošću? Ništa. Rečeno je da je, u usporedbi s vječnošću, svaka osoba uvijek mlada. Šesnaestogodišnji ili osamnaestogodišnji dječak, s dobro razvijenim mišićima, osjeća se mladim kada starijoj osobi pomaže ustati ili nositi nešto. Starija osoba

možda nema fizičku snagu za takve stvari, ali može imati snažan duh, osjećati se duhovno mladom i pomoći mladima, našim unucima, otvarajući im puteve i pokazujući im dobre puteve koje znaju iz iskustva.”[17] Na taj način ljudi svih dobi otkrivaju svoj vlastiti način ljubavi, nadahnut Duhom Svetim, koji održava ljubav uvijek mladom, koja teče iz vječnog i beskrajnog Božjeg srca.

Ova fleksibilnost naše snage, naše ljubavi, također je vidljiva u svojoj nestalnoj prirodi: kada se javlja sa silom, a mi se borimo da je kanaliziramo kako bismo htjeli. Vidimo to, na primjer, u nevjerama, u onima koji hrane svjetovne želje ili u onima koji pokreću otrovne ili zlostavljačke veze. Ovi slučajevi često odražavaju nekontrolirani oblik želje da se voli i bude voljen, otkrivajući koliko je duboko istočni grijeh ranio ljudsku narav. “Sposoban sam učiniti

sva ona nedjela i zablude, koje su počinile najpodlije osobe”, rekao je sveti Josemaría.[18] Zato možemo ponoviti molitvu svetog Augustina: „Ljudsko je srce nedokučiv ponor, Gospodine... Daleko je lakše izbrojiti čovjeku vlasi nego izbrojiti njegove osjećaje i pokrete njegova srca.”[19]

Usprkos tome, Kristov nas život podsjeća da veličina sadržana u ovoj snazi ljubavi može biti ne samo otkupljena, već i čudesno oblikovana Duhom Svetim. To vrijedi čak i u situacijama kada je brak propao ili u vremenima posebnih poteškoća. Vidimo kako Isusova ljubav nježno prima sve: djecu i starce, apostole u najboljim godinama i one čiji se život čini već sređenim. On nudi svoje prijateljstvo i onima koji će sjeme evanđelja nositi daleko od kuće i onima koji će evangelizirati iz vlastitog doma. Obilnu pozornost posvećuje i onima koji se smatraju njegovim protivnicima, poput

farizeja, saduceja i učitelja zakona, pa čak pokušava privući i onoga koji bi ga na kraju izdao: Judu Iškariotskog. Njegova ljubav nije samo prema njegovoj obitelji u Nazaretu, njegovim bliskim prijateljima ili onima iz njegova kraja, nego prema svima koji se žele otvoriti Božjoj ljubavi, bez obzira na njihovu situaciju: oni su njegova obitelj (usp. Mk 3,35).

Ova velika fleksibilnost u našoj sposobnosti ljubavi, koju održava, jača i oblikuje Duh Sveti, čini mogućom veličinu i braka i celibata. Bujica ljubavi koja izvire iz ljudskog srca može se usmjeriti prema supružniku i obitelji ili, slijedeći Kristov primjer, preusmjeriti prema velikoj Gospodinovoj obitelji, koja živi kao što je On živio. Duh Sveti prebiva u toj fleksibilnosti naše sposobnosti ljubavi i uzdiže svaki ljudski put. Iz tog razloga, slijedeći učenja sv. Josemarije, prelat Opusa

Dei, mons. Fernando Ocáriz, podsjeća nas da je "brak 'božanski put na zemlji'", a da je celibat "poziv na posebno poistovjećivanje s Isusom Kristom, što također donosi sa sobom veću sposobnost voljeti svakoga - čak i ljudski govoreći, ali iznad svega nadnaravno. Stoga celibat, u odricanju od tjelesnog očinstva i majčinstva, čini mogućim mnogo veće duhovno majčinstvo ili očinstvo." [20] Zato tradicionalna molitva Duhu Svetom kaže: "Dođi, Duše Sveti, ispuni srca svojih vjernika. Zapali u njima oganj svoje ljubavi. Pošalji Duha svoga i postat će. I obnovit ćeš lice zemlje." Tada će se nova srca stvoriti u svima nama, u celibatu ili u braku, samcima ili udovcima.

S Kristovom fizičkom odsutnošću i izljevom Duha Svetoga na Pedesetnicu, apostoli su ušli u novu

fazu. Sve je ostalo isto, a opet sve se promijenilo. U određenom smislu, misija je sada bila potpunije u njihovim rukama. Nastavili bi raditi iste stvari, ali sada s novom vrstom autonomije. Ovo pokazuje koliko Gospodin cijeni i vjeruje našoj slobodi da ga nastavimo tražiti i da nastavimo razlučivati i birati tijekom naše misije. Zato, na koji god put nas Bog pozvao, rast kao apostola uključuje istinsko formiranje tima s Duhom Svetim. Iako se sreća ovdje na zemlji ponekad može činiti prolaznom, svatko tko živi u Duhu Svetom pokazuje da, bilo u uspjehu ili neuspjehu, Gospodin ostaje prisutan i nastavlja nas privlačiti k sebi. Svojom milošću On postupno preobražava naša osjetila, tako da se ne smirimo i ne zaustavimo, te da otkrijemo koliko On želi da rastemo u njegovoj ljubavi, sve do dana kada nas zauvijek prigrli u Nebu.

.....

[1] Pilar Urbano, Čovjek iz vile Tevere, Žezlo, 2011.

[2] Benedikt XVI., Homilija, 26. svibnja 2005.

[3] Sveti Toma Akvinski, Adoro te devote.

[4] Sveti Ivan od Križa, Duhovna pjesma, pjesme 6-7.

[5] Katekizam Katoličke Crkve, br. 737.

[6] Hvalospjev Veni Creator.

[7] Eduardo Ortiz de Landázuri (1910.-1985.) bio je španjolski liječnik specijalist interne medicine, poznat po svom radu na Clínica Universidad de Navarra i po dubokoj svijesti o svom kršćanskom pozivu i predanosti njezi pacijenata. Otvoren je proces za njegovu kanonizaciju, zajedno sa suprugom Laurom.

[8] Usp. Esteban López-Escobar, Pedro Lozano, Eduardo Ortiz de Landázuri, Palabra, Madrid 1994., 267-268.

[9] Sveti Josemaría, Put, br. 279.

[10] Juan Antonio Narváez Sánchez, doktor Ortiz de Landázuri. Un hombre de ciencia al encuentro con Dios, Palabra, Madrid 1997, 177.

[11] Sveti Ivan Pavao II., Homilija, 18. listopada 1991.

[12] Sveti Augustin, De diversis quaestionibus octoginta tribus 64, 4. Citirano u Katekizmu Katoličke Crkve, br. 2560.

[13] Ernesto Cofiño (1899.-1991.) bio je gvatemalski liječnik i pedijatar, pionir u zdravlju djece u svojoj zemlji. Život je posvetio brizi za djecu i učiteljstvu, utječući svojim kršćanskim životom na brojne društvene inicijative. Bio je član

Opusa Dei i njegova je kauza za beatifikaciju sada otvorena.

[14] José Luis Cofiño, José Miguel Cejas Arroyo, Ernesto Cofiño, Rialp, Madrid 2003., 122.

[15] Sveti Josemaría, Instrucción, 1-IV-1934, br. 66. Citirano u Andrés Vázquez de Prada, Utemeljitelj Opusa Dei, sv. Ja, žezlo, 2001.

[16] Tomás Alvira (1906.-1992.) bio je španjolski pedagog i znanstvenik, doktor znanosti i srednjoškolski profesor. Član Opusa Dei, poznat je po zalaganju za odgoj mladih i primjeru kršćanskog života u braku i obitelji. Njegova i suprugina kanonizacija je u postupku.

[17] Alfredo Méndiz, Tomás Alvira. Vida de un educador (1906-1992), Rialp, Madrid 2023, 289-290.

[18] Sveti Josemaría, Križni put, 14. postaja.

[19] Sveti Augustin, Ispovijesti, knjiga IV, XIV, 2.

[20] Mons. Fernando Ocáriz,
Pastoralno pismo, 20. listopada 2020.,
br. 22. Interni citat je iz Sv.
Josemarije, u Razgovorima, br. 92.

Gerard Jiménez Clopés i Andrés
Cárdenas Matute

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/nastat-ce-
nova-srca-brak-i-apostolski-celibat-i/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/nastat-ce-nova-srca-brak-i-apostolski-celibat-i/)
(7.08.2025.)